

Правовий поради́к
керівника
дошкільного навчального закладу

Кременчук
2008

Доленко В.І., Проценко Н.К.

Правовий poradник керівника дошкільного навчального закладу.
– Кременчук, 2008. – 60 с.

Доленко В.І. - провідний спеціаліст Кременчуцького міського управління юстиції

Проценко Н.К. - начальник Кременчуцького міського управління юстиції

Дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою системи безперервної освіти в Україні.

Формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду – одне із завдань дошкільної освіти, успішна реалізація якого залежить від рівня правової культури керівника дошкільного навчального закладу

Авторами цього збірника у форматі „Запитання-відповідь” надаються роз'яснення тих норм чинного законодавства, які в роботі керівника дошкільного закладу є найбільш актуальними.

При підготовці матеріалів використано чинні станом на 1 вересня 2008 року нормативно-правові акти в галузі освіти, перелік яких подано на останній сторінці посібника.

Зміст

Система освіти. Організаційно-правові засади діяльності дошкільного навчального закладу	11
<i>Яка система освіти діє в Україні?</i>	11
<i>Яка структура освіти, освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні?</i>	11
<i>Яка система дошкільної освіти в Україні?</i>	12
<i>Які завдання дошкільної освіти?</i>	12
<i>Чи є дошкільна освіта обов'язковою?</i>	12
<i>Яке місце в дошкільній освіті відводиться сім'ї?</i>	13
<i>Які існують організаційно-правові форми дошкільних закладів?</i>	13
<i>Чи вважаються дошкільні навчальні заклади комунальної форми власності державними?</i>	13
<i>Чи має бути розміщений Державний герб України на печатці дошкільного закладу?</i>	13
<i>Який порядок створення дошкільних навчальних закладів?</i>	14
<i>Чи може дошкільний навчальний заклад заснувати благодійну організацію?</i>	14
<i>Які існують типи дошкільних навчальних закладів?</i>	14
<i>Яка різниця між дошкільним навчальним закладом і навчально-виховним комплексом?</i>	16
<i>Що таке соціально-педагогічний патронаж?</i>	16

<i>Чи необхідна навчальним закладам ліцензія на здійснення освітньої діяльності?</i>	17
<i>Які правові документи регулюють діяльність дошкільного навчального закладу?</i>	17
<i>Який порядок розробки Статуту загальноосвітнього навчального закладу?</i>	17
<i>Хто встановлює режим роботи дошкільного навчального закладу?</i>	17
<i>Який порядок комплектування груп у дошкільному навчальному закладі?</i>	18
<i>На підставі яких документів здійснюється прийом дитини до дошкільного навчального закладу?</i>	19
<i>Чи може керівник дошкільного навчального закладу відмовити батькам у прийомі дитини до закладу без медичної довідки?</i>	19
<i>Який порядок відрахування дитини з дошкільного навчального закладу?</i>	20
<i>Чи можуть функціонувати при дошкільному навчальному закладі групи по підготовці дітей до школи?</i>	21
<i>Яка тривалість навчального року в дошкільних навчальних закладах?</i>	21
<i>За якими навчальними програмами здійснюється освітній процес у дошкільному навчальному закладі?</i>	21
<i>Який нормативний документ визначає порядок планування роботи навчального закладу?</i>	22

<i>Яким документом регулюється організація методичної роботи в дошкільному навчальному закладі?</i>	23
<i>Які органи управління дошкільним навчальним закладом передбачаються чинним законодавством?</i>	23
<i>У чому полягає відмінність піклувальної ради від ради навчального закладу?</i>	24
<i>Які повноваження педагогічної ради та яким документом це врегульовано?</i>	24
<i>Чи може дошкільний навчальний заклад надавати додаткові платні послуги і яким документом це регулюється?</i>	25
<i>Які форми контролю за діяльністю дошкільного навчального закладу та їх періодичність?</i>	26
<i>Чи поширюється дія Закону України „Про звернення громадян” на керівників дошкільних навчальних закладів щодо розгляду ними звернень громадян?</i>	26
<i>Які обов’язки керівника навчального закладу щодо розгляду заяв чи скарг громадян? Чи повинен він вести особистий прийом громадян?</i>	27
<i>Який термін розгляду звернень громадян?</i>	27
<i>Яким документом регулюється порядок ведення діловодства щодо звернень громадян?</i>	27
Організація харчування в дошкільному навчальному закладі	28
<i>На кого покладається організація харчування дітей у дошкільних закладах міста?</i>	28

<i>Яка кратність харчування дітей у дошкільному навчальному закладі?</i>	28
<i>Хто несе відповідальність за безпеку та якість продуктів харчування?</i>	28
<i>Хто здійснює контроль за якістю харчування дітей у дошкільному навчальному закладі?</i>	29
<i>Який розмір батьківської плати за харчування дітей у дошкільному навчальному закладі та хто його визначає?</i>	29
<i>Яким розмір батьківської плати за харчування дитини, яка відвідує спеціальний дошкільний навчальний заклад (групу)?</i>	30
<i>У яких випадках зменшується батьківська плата за харчування дитини у дошкільному навчальному закладі?</i>	30
<i>У яких випадках батьки звільняються від плати за харчування дитини у дошкільному навчальному закладі?</i>	30
<i>Організація медичного обслуговування в дошкільному навчальному закладі</i>	31
<i>На кого покладається організація медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?</i>	31
<i>Яким нормативним документом визначено механізм медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?</i>	31
<i>Що включає в себе медичне обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?</i>	31
<i>Які обов'язки медичних працівників дошкільного закладу?</i>	32

Учасники навчально-виховного процесу	33
<i>Хто вважається учасником навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі?</i>	33
<i>До якого віку особа вважається дитиною?</i>	34
<i>Які права та свободи має дитина відповідно до Закону України „Про охорону дитинства”?</i>	34
<i>Які права дітей у сфері дошкільної освіти?</i>	35
<i>Які права, обов’язки та відповідальність батьків або осіб, які їх замінюють?</i>	35
Правове регулювання праці працівників освіти	36
<i>Хто може обіймати посаду керівника дошкільного навчального закладу?</i>	36
<i>Хто призначає на посаду та звільняє з посади педпрацівників дошкільного навчального закладу?</i>	36
<i>Хто формує штатний розпис дошкільного навчального закладу?</i>	37
<i>Яке тижневе навантаження (на ставку) у різних категорій педпрацівників загальноосвітніх навчальних закладів?</i>	38
<i>Від чого залежить педагогічне навантаження педагогічного працівника дошкільного навчального закладу?</i>	38
<i>Чи має право адміністрація навчального закладу на роботу за сумісництвом?</i>	39

Чи має право адміністрація навчального закладу на роботу за суміщенням? 39

Які питання підлягають погодженню з профспілковим комітетом навчального закладу? 40

Чи передбачено законодавством пільги працівникам, які очолюють профспілковий комітет дошкільного навчального закладу? 40

Оплата праці працівників освіти 41

Якими нормативно-правовими актами регулюється оплата праці освітян? 41

Хто встановлює ставки заробітної плати й посадові оклади педагогічним працівникам? 41

Хто несе відповідальність за своєчасне і правильне встановлення працівникам ставок заробітної плати, посадових окладів, обчислення заробітної плати? 42

У яких випадках застосовується погодинна оплата праці педагогічних працівників? 42

За яким тарифним розрядом повинна здійснюватися оплата праці випускнику вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації (освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр) ? 43

Чи передбачено чинним законодавством підвищені посадові оклади педпрацівникам, які закінчили вищі навчальні заклади з відзнакою? 43

Чи передбачено доплату завідуючим та вихователям-методистам дошкільних закладів загального типу, що мають спеціальні групи? 43

Які гарантії та компенсації мають працівники, які направляються на курси підвищення кваліфікації? 44

Хто має право на отримання щорічної грошової винагороди та матеріальної допомоги на оздоровлення? 45

Атестація педагогічних працівників 46

На яких нормативно-правових актах базується атестація педагогічних працівників усіх типів навчальних закладів? 46

Ким створюється атестаційна комісія дошкільного навчального закладу, її кількісний склад? 46

Якою має бути періодичність засідань атестаційної комісії та які питання виносяться на їх розгляд? 46

Чи може незнання державної мови бути перешкодою в атестації педагога? 47

Які вимоги до кваліфікаційних категорій? Кваліфікаційна категорія „спеціаліст” за результатами атестації встановлюється чи підтверджується? 47

Як буде здійснюватися оплата праці педпрацівнику, який відмовився від чергової атестації? 47

Чи може вихователь-методист дошкільного навчального закладу за результатами атестації мати педагогічне звання „Вихователь-методист”? 48

Чи має право педагогічний працівник у перший рік роботи в навчальному закладі подати заяву на атестацію? 49

<i>Які узагальнюючі матеріали необхідно подати до атестаційної комісії для присвоєння педагогічного звання?</i>	49
<i>За якою кваліфікаційною категорією здійснюватиметься оплата праці педпрацівника, який повернувся до навчального закладу після звільнення у зв'язку з виходом на пенсію?</i>	50
<i>Чи мають право на атестацію педагогічні працівники (без фахової освіти), які прибули до навчального закладу після 1996 р.?</i>	50
<i>Чи зараховується педпрацівникові участь у тижневому семінарі як курси підвищення кваліфікації?</i>	50
<i>Чи повинен проходити атестацію педагогічний працівник пенсійного віку, який працює за строковим трудовим договором?</i>	51
<i>Який документ є підставою для здійснення бухгалтерією нарахувань заробітної плати педпрацівникові, який атестувався?</i>	51
<i>Протягом якого терміну педагогічний працівник має право оскаржити рішення атестаційної комісії?</i>	52
<i>Скільки років зберігаються атестаційні матеріали педагогічних працівників?</i>	52
<i>Які існують відзнаки у системі освіти і науки, крім нагрудного знака „Відмінник освіти України”?</i>	52
<i>Список використаних нормативно-правових актів</i>	55

**СИСТЕМА ОСВІТИ.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Яка система освіти діє в Україні?

Відповідно до ст. 28 Закону України „Про освіту” система освіти складається із закладів освіти, наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти.

Яка структура освіти, освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні?

Структура освіти включає:
дошкільну освіту;
загальну середню освіту;
позашкільну освіту;
професійно-технічну освіту;
вищу освіту;
післядипломну освіту;
аспірантуру;
докторантуру;
самоосвіту.

В Україні встановлюються такі *освітні рівні*:

початкова загальна освіта;
базова загальна середня освіта;
повна загальна середня освіта;
професійно-технічна освіта;
базова вища освіта;
повна вища освіта;

освітньо-кваліфікаційні рівні:

кваліфікований робітник;
молодший спеціаліст;
бакалавр;
спеціаліст, магістр.

Яка система дошкільної освіти в Україні?

Відповідно до ст.5 Закону України „Про дошкільну освіту” систему дошкільної освіти становлять:

дошкільні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форми власності;
наукові і методичні установи;
органи управління освітою;
освіта та виховання в сім’ї.

Які завдання дошкільної освіти?

Відповідно до ст.7 Закону України „Про дошкільну освіту” завданнями дошкільної освіти є:

збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров’я дитини;

виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля;

формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду;

виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти, забезпечення соціальної адаптації та готовності продовжувати освіту;

здійснення соціально-педагогічного патронату сім’ї.

Чи є дошкільна освіта обов’язковою?

Стаття 9 Закону України „Про дошкільну освіту” визначає лише права громадян України на здобуття дошкільної освіти та відповідальність батьків або осіб, які їх замінюють, а також навчальних закладів за здобуття дітьми дошкільної освіти.

Проте Концепцією загальної середньої освіти (12-річна школа) передбачено, що кожна дитина до школи має одержати відповідну підготовку за вимогами Базового компонента дошкільної освіти у дошкільних навчальних закладах, при школі чи в сім’ї.

Яке місце в дошкільній освіті відводиться сім'ї?

Відповідно ст.8 Закону України „Про дошкільну освіту” сім'я зобов'язана сприяти здобуттю дитиною освіти у дошкільних та інших навчальних закладах або забезпечити дошкільну освіту в сім'ї відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Відвідування дитиною дошкільного навчального закладу не звільняє сім'ю від обов'язку виховувати, розвивати і навчати її в родинному колі.

Батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність перед суспільством і державою за розвиток, виховання і навчання дітей, а також збереження їх життя, здоров'я, людської гідності.

Які організаційно-правові форми дошкільних навчальних закладів?

Відповідно ст.15 Закону України „Про дошкільну освіту” за своїми організаційно-правовими формами дошкільні навчальні заклади можуть бути державної, комунальної та приватної форм власності.

Чи вважаються дошкільні навчальні заклади комунальної форми власності державними?

Так. Відповідно до ст.31 Закону України „Про власність” до державної власності в Україні належать загальнодержавна (республіканська) власність і власність адміністративно-територіальних одиниць (комунальна власність), тобто комунальна власність - це різновид державної власності.

Чи має бути розміщений Державний герб України на печатці дошкільного навчального закладу?

Ні. Тому, що відповідно до постанови Верховної Ради України від 19 лютого 1992 року №2137 – XII „Про Державний герб України” зображення Державного герба України поміщується на печатках органів державної влади і державного

управління, грошових знаках та знаках поштової оплати, службових посвідченнях, штампах, бланках державних установ з обов'язковим додержанням пропорцій зображення герба.

Який порядок створення дошкільних навчальних закладів?

Відповідно до ст.16 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, створення, реорганізація та ліквідація дошкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форми власності здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

На сьогодні чинне Положення про порядок створення, реорганізації та ліквідації навчально-виховних закладів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994р. №228.

Чи може дошкільний навчальний заклад заснувати благодійну організацію?

Відповідно до ст.5 Закону України „Про благодійництво та благодійні організації” засновниками (засновником) благодійної організації можуть бути громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, які досягли 18 років, а також юридичні особи незалежно від форми власності.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, а також державні та комунальні підприємства, установи, організації України, що фінансуються з бюджету, не можуть бути засновниками (засновником) благодійної організації.

Які існують типи дошкільних навчальних закладів і що значить «спеціалізований» дошкільний навчальний заклад?

Положення про дошкільний навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12

березня 2003р. №305, визначає такі типи дошкільних навчальних закладів:

ясла - для дітей віком від двох місяців до трьох років, де забезпечуються догляд за ними, а також їх розвиток і виховання;

дитячий садок - для дітей віком від трьох до шести (семи) років, де забезпечуються їх догляд, розвиток, виховання та навчання;

ясла - садок - для дітей віком від двох місяців до шести (семи) років, де забезпечуються їх догляд, розвиток, виховання та навчання;

ясла - садок компенсуючого типу (*спеціальні і санаторні*) - для дітей віком від двох до шести (семи) років, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку; тривалого лікування відповідно до їх особистісних можливостей.

ясла - садок комбінованого типу - для дітей віком від двох місяців до шести (семи) років, до складу якого можуть входити групи загального розвитку, спеціальні, санаторні, сімейні, прогулянкові, короткотривалого перебування у різних поєднаннях;

центр розвитку дитини - для дітей віком від двох до шести (семи) років, які виховуються вдома чи відвідують інші заклади, і де забезпечуються їх фізичний, розумовий і психологічний розвиток та оздоровлення, а в разі потреби – корекція фізичного та (або) розумового розвитку;

ясла - садок сімейного типу - для дітей віком від двох місяців до шести (семи) років, які перебувають у родинних стосунках, і де забезпечуються їх догляд, розвиток, виховання та навчання в умовах сім'ї.

Отже, поняття «спеціалізований» дошкільний навчальний заклад у системі дошкільної освіти не існує.

Стаття 12 Закону України „Про дошкільну освіту” крім зазначених вище типів дошкільних навчальних закладів, передбачає функціонування і таких дошкільних навчальних закладів, як:

будинок дитини - заклад системи охорони здоров'я для медико-соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених

батьківського піклування, а також для дітей з вадами фізичного та (або) розумового розвитку від народження до трьох (для здорових дітей) та до чотирьох (для хворих дітей) років;

дитячий будинок інтернатного типу - заклад, який забезпечує розвиток, виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дошкільного та шкільного віку, які перебувають у родинних стосунках та утримуються за рахунок держави;

дитячий будинок сімейного типу – дошкільний навчальний заклад, в якому виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, віком від двох до вісімнадцяти років.

Для задоволення освітніх потреб громадян дошкільний навчальний заклад може входити до складу навчально-виховного комплексу «дошкільний навчальний заклад-загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад» або до складу об'єднання з іншими навчальними закладами.

Яка різниця між дошкільним навчальним закладом і навчально-виховним комплексом?

Відповідно до ст.11 Закону України „Про дошкільну освіту” дошкільний навчальний заклад – навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту.

Навчально-виховний комплекс – це навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної освіти та загальної середньої освіти. Навчально-виховний комплекс діє на підставі відповідного Положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №306.

Що таке соціально-педагогічний патронаж?

Відповідно ст. 22 Закону України „Про освіту” соціально-педагогічний патронаж – це форма взаємодії закладів освіти,

сім'ї і суспільства у вихованні дітей, їх адаптації до умов соціального середовища, надання консультативної допомоги батькам, особам, які їх замінюють.

Чи повинні дошкільні навчальні заклади державної та комунальної форми власності мати ліцензію на здійснення освітньої діяльності?

Відповідно ст.11 Закону України „Про дошкільну освіту” тільки дошкільний навчальний заклад, заснований на приватній формі власності, здійснює свою діяльність за наявності ліцензії на право надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти, виданої у встановленому законодавством України.

Які правові документи регулюють діяльність дошкільного навчального закладу?

До таких правових документів належать:
Статут дошкільного навчального закладу;
Правила внутрішнього розпорядку;
різні Положення тощо.

Який порядок розробки Статуту дошкільного навчального закладу?

Відповідно до ст.13 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, Статут дошкільного навчального закладу *розробляється* навчальним закладом, *затверджується* засновником (власником), *погоджується* з відповідним органом управління освітою та *реєструється* місцевим органом виконавчої влади.

Хто встановлює режим роботи дошкільного навчального закладу і чи мають право батьки вносити свої пропозиції щодо його зміни?

Відповідно до ст.11 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, режим роботи дошкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, тривалість перебування в ньому дітей встановлюється його засновником (власником) за погодженням з відповідним органом управління освітою та відповідним органом управління охорони здоров'я.

Режим роботи дошкільного навчального закладу компенсуючого типу встановлюється з урахуванням проведення корекційно-відновлювальної та соціально-реабілітаційної роботи.

За бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, у дошкільному навчальному закладі може встановлюватися гнучкий режим роботи, який передбачає організацію різнотривалого, цілодобового перебування дітей, а також чергові групи в ранкові та вечірні години, у вихідні та неробочі, святкові дні.

Зарахування дітей до таких груп здійснюється на загальних підставах.

Який порядок комплектування груп у дошкільному навчальному закладі та якою має бути їх наповнюваність?

Порядок комплектування груп, їх наповнюваність регулюється ст.14 Закону України „Про дошкільну освіту” та Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р., де, зокрема, говориться, що групи у дошкільному навчальному закладі комплектуються за віковими, сімейними, родинними ознаками, а наповнюваність груп у дошкільному навчальному закладі становить:

для дітей віком до одного року – 10 осіб;

для дітей віком від одного до трьох років – до 15 осіб;

для дітей віком від трьох до шести (семи) років – до 20 осіб;

різновікові – до 15 осіб;

з короткотривалим і цілодобовим перебуванням дітей - до 10 осіб;

в оздоровчий період – до 15 осіб.

Кількість дітей у дошкільних закладах (групах) компенсуючого типу, порядок комплектування таких груп визначається Міністерством освіти і науки України за погодженням з Міністерством охорони здоров'я.

На підставі яких документів здійснюється прийом дитини до дошкільного навчального закладу?

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, прийом дітей до дошкільного навчального закладу здійснюється його керівником протягом календарного року на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, медичної довідки про стан здоров'я дитини, довідки дільничного лікаря про епідеміологічне оточення, свідоцтва про народження.

Для прийому дітей до дошкільного навчального закладу (групи) компенсуючого типу додатково подається висновок психолого-медико-педагогічної консультації, територіального лікувально-профілактичного закладу чи тубдиспансеру, направлення органу управління освітою.

Чи може керівник дошкільного навчального закладу відмовити батькам у прийомі дитини до закладу без медичної довідки?

Так. Тому, що відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, а також ст.15 Закону України від 06.04.2000р. „Про захист населення від інфекційних хвороб” прийом дітей до виховних, навчальних, оздоровчих та інших дитячих закладів проводиться за наявності відповідної довідки закладу охорони здоров'я, в якому дитина перебуває під медичним наглядом.

Довідка видається на підставі даних медичного огляду дитини, якщо відсутні медичні протипоказання для її перебування у цьому закладі, а також, якщо їй проведено профілактичні щеплення згідно з календарем щеплень і вона не перебувала в контакті з хворими на інфекційні хвороби або бактеріоносіями.

Дітям, які не отримали профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень, відвідування дитячих закладів не дозволяється.

Який порядок відрахування дитини з дошкільного навчального закладу? Чи має право керівник закладу відрахувати дитину за несплату батьками плати за харчування?

Порядок прийому, відрахування та збереження за дитиною місця у дошкільному навчальному закладі визначено Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, де, зокрема, зазначено, що відрахування дитини з дошкільного навчального закладу державної та комунальної форми власності може здійснюватись:

за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють;

на підставі медичного висновку про стан здоров'я дитини, що виключає можливість її подальшого перебування у дошкільному навчальному закладі даного типу;

у разі несплати без поважних причин батьками або особами, які їх замінюють, плати за харчування дитини протягом двох місяців.

Але адміністрація дошкільного навчального закладу зобов'язана письмово повідомити батьків або осіб, які їх замінюють, про відрахування дитини не менш як за 10 календарних днів.

Чи можуть функціонувати при дошкільному навчальному закладі групи по підготовці дітей до школи? Хто має проводити заняття з такими дітьми?

Відповідно до Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа), законів України „Про загальну середню освіту”, „Про дошкільну освіту” та у зв’язку зі збільшенням терміну навчання у загальноосвітньому навчальному закладі „підготовчі групи” можуть створюватися тільки для дітей, які не відвідують дошкільний навчальний заклад, так як кожна дитина до школи має одержати відповідну підготовку за вимогами Базового компонента дошкільної освіти. Така підготовка може здійснюватися і в дошкільному навчальному закладі, і при школі, і в сім’ї.

Заняття в таких групах можуть проводити як вихователі, так і вчителі початкових класів, але за програмами дошкільної освіти.

Яка тривалість навчального року у дошкільних навчальних закладах?

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, навчальний рік у дошкільному навчальному закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, а оздоровчий період 1 червня по 31 серпня.

За якими навчальними програмами здійснюється освітній процес у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до ст.22, 23 Закону України „Про дошкільну освіту” зміст дошкільної освіти визначається Базовим компонентом дошкільної освіти.

Базовий компонент дошкільної освіти – це державний стандарт, що містить норми і положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку, а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті.

Програмно-методичне забезпечення реалізації Базового компонента дошкільної освіти здійснюється Міністерством освіти і науки України. Тому щорічно перед початком нового навчального року в Інформаційному збірнику подається Перелік навчальних програм та навчально-методичних посібників, що можуть бути використані в дошкільному навчальному закладі.

Який нормативний документ визначає порядок планування роботи навчального закладу?

Відповідно до ст.24 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, Інструкції про ділову документацію в дошкільних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти України 30.01.1998р. №32, діяльність дошкільного навчального закладу регламентується планом роботи, який *складається* на навчальний рік і оздоровчий період, *схвалюється* педагогічною радою, *затверджується* керівником закладу та *погоджується* з відповідним органом управління освітою.

План на оздоровчий період додатково погоджується з територіальною санітарно-епідеміологічною службою.

Річний план має містити:

стислий аналіз роботи за минулий навчальний рік по розв’язанню науково-методичної проблеми;
генеральну мету;
систему завдань, доведених до виконавців;
заходи по реалізації мети та завдань у новому навчальному році (за розділами річного плану);
конкретні терміни виконання;
виконавців;
форми узагальнення контрольних-аналітичних матеріалів;
відмітку про виконання;
додатки.

Для організації виконання річного плану керівником закладу здійснюється щоденне планування роботи.

Вихователь-методист на підставі загального плану складає власний календарний план роботи на квартал.

Форма складання плану педагогічними працівниками встановлюється рішенням педагогічної ради. Календарні плани педагогічних працівників перевіряються і затверджуються керівником або вихователем-методистом дошкільного закладу.

Яким документом регулюється організація методичної роботи в дошкільному навчальному закладі та чи є обов'язковою в ній участь педагогічних працівників?

Організація методичної роботи в дошкільному навчальному закладі здійснюється відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 08.07.2002р. №1/9-318 „Рекомендації щодо організації і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами в системі післядипломної педагогічної освіти”.

У цьому листі, зокрема, зазначається, що участь у методичній роботі має бути професійним обов'язком кожного педагогічного працівника, в тому числі керівників дошкільних, середніх загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

Які органи управління дошкільним навчальним закладом передбачаються чинним законодавством?

Відповідно до ст.20 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, постійно діючим колегіальним органом управління навчальним закладом є педагогічна рада.

Органом громадського самоврядування у дошкільному навчальному закладі є загальні збори (конференція) колективу закладу та батьків або осіб, які їх замінюють, що скликаються не рідше одного разу на рік.

У період між загальними зборами (конференціями) діє рада дошкільного навчального закладу, діяльність якої регулюється статутом.

У дошкільному навчальному закладі за рішенням загальних зборів (конференції) або ради може створюватись і діяти піклувальна рада.

У чому полягає відмінність піклувальної ради від ради навчального закладу?

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, **піклувальна рада** – це орган самоврядування, який формується з представників органів виконавчої влади, підприємств, установ, навчальних закладів, організацій, окремих громадян з метою залучення громадськості до вирішення проблем освіти, забезпечення сприятливих умов ефективної роботи дошкільного навчального закладу.

Рада дошкільного навчального закладу – це постійно діючий у період між загальними зборами (конференцією) орган громадського самоврядування, основним завданням якого є підвищення ефективності навчально-виховного процесу у взаємодії з сім'єю, громадськістю, державними та приватними інститутами.

Піклувальна рада, як і Рада дошкільного навчального закладу діє у відповідності з Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, та Статутом дошкільного навчального закладу.

Які повноваження педагогічної ради та яким документом вони врегульовані?

Відповідно до ст.20 Закону України „Про дошкільну освіту” педагогічна рада дошкільного навчального закладу:

оцінює результативність реалізації Державної базової програми та хід якісного виконання програм розвитку, виховання і навчання дітей у кожній віковій групі;

розглядає питання удосконалення організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі;

визначає план роботи дошкільного навчального закладу та педагогічне навантаження педагогічних працівників;
затверджує заходи щодо зміцнення здоров'я дітей;
обговорює питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, впровадження у навчально-виховний процес досягнень науки і передового педагогічного досвіду;
аналізує проведення експериментальної та інноваційної діяльності у дошкільному навчальному закладі;
визначає шляхи співпраці дошкільного навчального закладу з сім'єю;
розглядає питання морального та матеріального заохочення працівників дошкільного навчального закладу;
заслуховує звіти педагогічних працівників, які проходять атестацію;
затверджує план підвищення педагогічної (фахової) майстерності педагогічних працівників;
розглядає інші питання, визначені Положенням про дошкільні навчальні заклади.

Чи може дошкільний навчальний заклад надавати додаткові платні послуги і яким документом це регулюється?

Відповідно до ст.23 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, дошкільний навчальний заклад може надавати додаткові освітні послуги, які не визначені Базовим компонентом дошкільної освіти, лише на основі угоди між батьками або особами, які їх замінюють, та дошкільним закладом у межах гранично допустимого навантаження дитини, визначеного Міністерством освіти і науки України разом з Міністерством охорони здоров'я.

Відмова батьків або осіб, які їх замінюють, від запропонованих додаткових освітніх послуг не може бути

підставою для відрухування дитини з дошкільного навчального закладу.

Платні послуги не можуть надаватися замість або в рамках Державної базової програми.

Види платних послуг, порядок їх надання передбачено Переліком платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997р. №38, та Порядком надання платних послуг державними навчальними закладами, затвердженим наказом Міністерства освіти України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України від 27 жовтня 1997року №383/239/131.

Які форми контролю за діяльністю дошкільного навчального закладу та їх періодичність?

Відповідно до ст.21 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, основною формою державного контролю за діяльністю дошкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форми власності є *державна атестація* закладу, яка проводиться не рідше одного разу на десять років, у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки.

Зміст, форми та періодичність контролю, не пов'язаного з навчально-виховним процесом у дошкільних навчальних закладах, встановлюється засновником (власником).

Чи поширюється дія Закону України „Про звернення громадян” на керівників дошкільних навчальних закладів щодо розгляду ними звернень громадян?

Так. Тому, що цей закон забезпечує громадянам України можливості для участі в управлінні державними і громадськими справами, для впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, **підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності**, для відстоювання

своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення.

Які обов'язки керівника навчального закладу щодо розгляду заяв чи скарг? Чи повинен він вести особистий прийом громадян?

Стаття 19 Закону України „Про звернення громадян” визначає конкретні обов'язки органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, засобів масової інформації, їх керівників та інших посадових осіб щодо розгляду заяв чи скарг.

Відповідно до статті 22 Закону України „Про звернення громадян” керівники та інші посадові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом громадян.

Крім того, ця ж стаття регулює порядок прийому громадян.

Який термін розгляду звернень громадян?

Відповідно до статті 20 Закону України „Про звернення громадян” звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання.

Яким документом регулюється порядок ведення діловодства щодо звернень громадян?

Діловодство щодо звернень громадян ведеться відповідно до Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року №348.

ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ

На кого покладається організація харчування дітей у дошкільних закладах міста?

Відповідно до ст.35 Закону України „Про дошкільну освіту”, Порядку про організацію харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженого спільним наказом Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005р. №242/329, організація та відповідальність за харчування дітей у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах покладаються на органи місцевого самоврядування, а також на керівників дошкільних навчальних закладів.

Організація харчування дітей у приватних дошкільних навчальних закладах покладається на власників та керівників дошкільних навчальних закладів.

Яка кратність харчування дітей у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, харчування дітей у дошкільному навчальному закладі та його кратність залежить від режиму роботи закладу та тривалості перебування в ньому дітей.

Для дітей, які перебувають у дошкільному навчальному закладі менше шести годин, організація харчування, його форми і кратність визначаються за домовленістю з батьками або особами, які їх замінюють.

Хто несе відповідальність за безпеку та якість продуктів харчування?

Відповідно до Порядку про організацію харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженого спільним наказом Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005р. №242/329, відповідальність за безпеку і якість продуктів харчування та продовольчої сировини,

готівкової продукції покладається на постачальника, організацію (підприємство), що забезпечують харчування, або керівника закладу, якщо працівники харчоблоку входять до штатного розпису закладу, відповідно до Закону України „Про діяльність та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини”.

Хто здійснює контроль за якістю харчування дітей у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до ст.35 Закону України „Про дошкільну освіту” контроль і державний нагляд за якістю харчування у дошкільних навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форми власності покладається на засновників (власників) цих закладів, відповідні органи управління охорони здоров'я та відповідні органи управління освітою.

Який розмір батьківської плати за харчування дітей у дошкільному навчальному закладі та хто його визначає?

У відповідності з постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002р. №1243 „Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів” та Порядком встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2002р. №667, розмір плати для батьків або осіб, які їх замінюють, за харчування дітей у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах устанавлюється засновником (власником, уповноваженим органом) закладу один раз на рік відповідно до ст. 35 Закону України „Про дошкільну освіту”.

Батьки або особи, які їх замінюють, вносять плату за харчування дітей у розмірі, що не перевищує 50 відсотків у міській місцевості та 30 відсотків у сільській місцевості від вартості харчування на день.

Яким має бути розмір батьківської плати за харчування дитини, яка відвідує спеціальний дошкільний навчальний заклад (групу)?

Відповідно до п.2 постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002р. №1243 „Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів” та п.2.7. Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2002р. №667, плата не справляється за харчування дітей у санаторних дошкільних навчальних закладах (групах) для дітей з малими і затухаючими формами туберкульозу, спеціальних дошкільних навчальних закладах (групах) для дітей, які потребують корекції фізичного або розумового розвитку.

У яких випадках зменшується батьківська плата за харчування дитини у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до п.3 постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002р. №1243 „Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів” та п.2.3. Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2002р. №667, знижки з плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах встановлено в розмірі 50 відсотків сім'ям, які мають трьох і більше дітей.

У яких випадках батьки звільняються від плати за харчування дитини у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до п.2.4. Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2002р. №667 (із змінами, внесеними згідно з наказом

Міністерства освіти і науки України від 22.07.2003р. №490), від плати за харчування дитини звільняються батьки або особи, які їх замінюють, із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України „Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”. Підставою для звільнення є довідка про призначення такої допомоги, видана органами праці та соціального захисту.

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

На кого покладається організація медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до ст.34 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, організація медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі покладається на органи місцевого самоврядування і здійснюється на безоплатній основі медичними працівниками, які входять до штату дошкільного закладу або відповідних закладів охорони здоров'я.

Яким нормативним документом визначено механізм медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?

Механізм медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі визначено Порядком медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2002р. №826.

Що включає в себе медичне обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі?

Відповідно Порядку медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі, затвердженому постановою

Кабінету Міністрів України від 14 червня 2002р. №826, медичне обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі включає:

проведення обов'язкових медичних оглядів, у тому числі медичних оглядів перед профілактичними щепленнями;

проведення профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень;

надання невідкладної медичної допомоги на до госпітального етапі;

організація заходів для госпіталізації (за наявності показань) та інформування про це батьків.

Які обов'язки медичних працівників дошкільного закладу та якими нормативними документами вони регламентуються?

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, до основних обов'язків медичних працівників дошкільного навчального закладу належать:

моніторинг стану здоров'я, фізичного та нервово-психічного розвитку дітей, надання їм невідкладної медичної допомоги;

організація і проведення медичних оглядів, у тому числі, поглиблених, профілактичних та лікувально-оздоровчих заходів, оцінка їх ефективності;

здійснення контролю за організацією та якістю харчування, дотриманням раціонального режиму навчально-виховної діяльності, навчального навантаження;

медичний контроль за виконанням санітарно-гігієнічного та проти епідеміологічного режиму;

проведення санітарно-просвітницької роботи серед дітей, батьків або осіб, які їх замінюють, та працівників закладу.

Інші обов'язки медичного працівника закладу визначаються посадовою інструкцією.

УЧАСНИКИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Хто вважається учасником навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі?

Відповідно до ст.27 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, учасниками навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі є:

- діти дошкільного віку;
- педагогічні працівники;
- помічники вихователів;
- няні;
- медичні працівники;
- батьки або особи, які їх замінюють;
- фізичні особи, які надають освітні послуги у сфері дошкільної освіти за наявності ліцензії.

Які права та обов'язки педагогічних працівників?

Відповідно до ст.27 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, педагогічні працівники дошкільного навчального закладу мають **право**:

- на вільний вибір педагогічно доцільних форм, методів і засобів роботи з дітьми;
- брати участь у роботі органів самоврядування закладу;
- на підвищення кваліфікації, участь у методичних об'єднаннях, нарадах тощо;
- проводити в установленому порядку науково-дослідну, експериментальну, пошукову роботу;
- вносити пропозиції щодо поліпшення роботи закладу;
- на соціальне та матеріальне забезпечення відповідно до законодавства;

об'єднуватися у професійні спілки та бути членами інших об'єднань громадян, діяльність яких не заборонена законодавством;

на захист професійної честі та власної гідності.

Педагогічні працівники дошкільного навчального закладу **зобов'язані:**

виконувати статут, правила внутрішнього розпорядку, умови трудового договору;

дотримуватися педагогічної етики, норм загальнолюдської моралі, поважати гідність дитини та її батьків;

забезпечувати емоційний комфорт, захист дитини від будь-яких форм експлуатації та дій, які шкодять її здоров'ю, а також від фізичного та психологічного насильства.

Педагогічні працівники дошкільного навчального закладу несуть відповідальність за збереження життя, фізичне і психічне здоров'я вихованців згідно із законодавством.

До якого віку особа вважається дитиною?

Відповідно до Закону України „Про охорону дитинства” **дитина** – особа, віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше.

Які права та свободи має дитина відповідно до Закону України „Про охорону дитинства”?

Розділ II Закону України „Про охорону дитинства” визначає такі права та свободи дитини:

право на життя та охорону здоров'я (стаття 6);

право на ім'я та громадянство (стаття 7);

право на достатній життєвий рівень (стаття 8);

право дитини на вільне висловлення думки та отримання інформації (стаття 9);

право на захист від усіх форм насильства (стаття 10).

Які права дітей у сфері дошкільної освіти?

Відповідно до ст.28 Закону України „Про дошкільну освіту” дитина має гарантоване державою **право** на:

безоплатну дошкільну освіту в державних і комунальних дошкільних навчальних закладах;

безпечні та нешкідливі для здоров'я умови утримання, розвитку, виховання і навчання;

захист від будь-якої інформації, пропаганди та агітації, що завдає шкоди її здоров'ю, моральному та духовному розвитку;

безоплатне медичне обслуговування у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах;

захист від будь-яких форм експлуатації та дій, які шкодять здоров'ю дитини, а також від фізичного та психологічного насильства, приниження її гідності;

здоровий спосіб життя.

Які права, обов'язки та відповідальність батьків або осіб, які їх замінюють?

Відповідно до ст.36 Закону України „Про дошкільну освіту” батьки або особи, які їх замінюють, мають **право**:

обирати дошкільний навчальний заклад та форму здобуття дитиною дошкільної освіти;

обирати і бути обраним до органів громадського самоврядування дошкільного навчального закладу;

звертатися до відповідних органів управління освітою з питань розвитку, виховання і навчання своїх дітей;

захищати законні інтереси дітей у відповідних державних органах і суді.

Батьки або особи, які їх замінюють, **зобов'язані**:

виховувати у дітей любов до України, повагу до національних, історичних, культурних цінностей українського народу, дбайливе ставлення до довкілля;

забезпечувати умови для здобуття дітьми старшого дошкільного віку освіти за будь-якою формою;

постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних задатків, нахилів та здібностей;

поважати гідність дитини;

виховувати у дитини працелюбність, шанобливе ставлення до старших за віком, державної символіки і рідної мови, до народних традицій і звичаїв.

Відповідно до ст.8 Закону України „Про дошкільну освіту” батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність перед суспільством і державою за розвиток, виховання і навчання дітей, а також збереження їх життя, здоров'я, людської гідності.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ

Хто може обіймати посаду керівника дошкільного навчального закладу?

Відповідно до ст.31 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, на посаду керівника дошкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності призначається особа, яка є громадянином України, має відповідну вищу педагогічну освіту, не нижчу від освітнього кваліфікаційного рівня „спеціаліст”, стаж роботи у сфері дошкільної освіти не менш як три роки, а також організаторські здібності, фізичний і психічний стан якої не перешкоджає виконанню професійних обов'язків.

Хто призначає на посаду та звільняє з посади педагогічних працівників дошкільного навчального закладу?

Повноваження стосовно призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних працівників визначено

Законом України „Про дошкільну освіту” та Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305.

<i>Орган управління освітою</i>	<i>Керівник навчального закладу</i>
<p>Призначає на посади та звільняє з посад <i>керівника та заступника керівника</i> державного та комунального дошкільного навчального закладу.</p> <p>Погоджує призначення на посади та звільнення з посад <i>керівника, заступника керівника, педагогічних працівників</i> приватного дошкільного навчального закладу</p>	<p>Призначає на посади та звільняє з посад <i>педагогічних та інших працівників</i> державного, комунального та приватного дошкільного навчального закладу</p>

Призначення на посаду та звільнення з посади керівника, заступника керівника приватного дошкільного навчального закладу здійснює його засновник (власник).

Хто формує штатний розпис дошкільного навчального закладу?

Відповідно до ст.39 Закону України „Про дошкільну освіту”, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305, штатні розписи державних і комунальних дошкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування і типу встановлюються відповідним органом управління освітою на підставі Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Штатні розписи приватних дошкільних навчальних закладів встановлюються засновником (власником).

Яке тижневе навантаження (на ставку) у різних категорій педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів?

Відповідно до ст.30 Закону України „Про дошкільну освіту”, Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), тижневе навантаження педагогічного працівника дошкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності становить:

вихователів груп загального типу – 30 годин;

вихователів спеціальних навчальних закладів (груп) – 25 годин;

учителів - логопедів, учителів - дефектологів – 20 годин;

музичного керівника – 24 години;

інструктора з фізкультури – 30 годин.

Якщо для працівників установи чи закладу освіти законодавством не передбачено скороченої тривалості робочого дня, то він становить 40 годин на тиждень.

Від чого залежить педагогічне навантаження педагогічного працівника дошкільного навчального закладу?

На відміну від педагогічних працівників загальноосвітнього навчального закладу, педагогічне навантаження яких залежить від кількості годин, передбачених робочим навчальним планом, тижневе навантаження педагогічного працівника дошкільного навчального закладу залежить від штатних одиниць, передбачених штатним розписом закладу.

Відповідно ст.30 Закону України „Про дошкільну освіту”, педагогічне навантаження педагогічного працівника дошкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності обсягом меншим, ніж тарифна ставка, встановлюється лише за його письмовою згодою у порядку, передбаченому законодавством України.

Чи має право адміністрація навчального закладу на роботу за сумісництвом?

Відповідно до п.4 Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій, затвердженого наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993р. №43, керівники державних підприємств, установ, організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів державних підприємств, установ, організацій (цехів, відділів, лабораторій тощо) та їхні заступники не мають права працювати за сумісництвом (за винятком наукової, викладацької, медичної і творчої діяльності).

Крім того, в додатку до зазначеного вище Положення передбачено Перелік робіт, які не є сумісництвом. Зокрема, не вважається сумісництвом педагогічна робота керівних та інших працівників навчальних закладів.

Чи має право адміністрація навчального закладу на роботу за суміщенням?

Під суміщенням професій (посад) слід розуміти виконання працівником поряд з основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) на тому ж підприємстві, в установі, організації протягом робочого дня (зміни).

Суміщення професій чи посад регламентується постановою Ради Міністрів СРСР від 4 грудня 1981р. №1145 „Про порядок і умови суміщення професій (посад)” (до прийняття відповідних актів законодавства України), у відповідності з яким не дозволяється суміщення посад: керівникам державних підприємств, установ, організацій, їх заступникам і помічникам, керівникам структурних підрозділів та їх заступникам.

Які питання підлягають погодженню з профспілковим комітетом навчального закладу?

Згідно з Інструкцією про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти погоджуються з профспілковим комітетом такі питання:

тарифікаційні списки (п.4 Інструкції);
перелік працівників із числа адміністративно-господарського, обслуговуючого та навчально-допоміжного персоналу, які мають право на підвищення посадових окладів; розміри підвищень (п.31 Інструкції);

перелік робіт, на яких встановлюються доплати за несприятливі умови праці і розміри доплат за видами робіт (п.33 Інструкції);

доплати за суміщення професій (посад), розширення зони обслуговування чи збільшення обсягів виконуваних робіт, а також за виконання поряд з основною обов'язків тимчасово відсутніх працівників (п.52 Інструкції);

Положення про преміювання, розміри матеріальної допомоги працівникам, розміри премій (п.53 Інструкції);

розподілення навчального навантаження між учителями, викладачами та іншими педагогічними працівниками (п.63 Інструкції).

Чи передбачено законодавством пільги працівникам, які очолюють профспілковий комітет дошкільного навчального закладу?

Гарантії для працівників підприємств, установ або організацій, обраних до профспілкових органів, визначено у статті 41 Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”. Вони, зокрема, стосуються гарантій у разі звільнення з різних підстав, надання додаткової відпустки на час професійного навчання, додаткових соціальних пільг за рахунок коштів підприємства тощо.

Крім того, членам виборних профспілкових органів, не звільненим від своїх виробничих чи службових обов'язків, надається вільний від роботи час із збереженням середньої

заробітної плати для участі в консультаціях і переговорах, виконання інших громадських обов'язків в інтересах трудового колективу, а також на час участі в роботі виборних профспілкових органів, але не менше ніж дві години на тиждень.

Однак, це здійснюється на умовах, передбачених колективним договором чи угодою.

ОПЛАТА ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ

Якими нормативно-правовими актами регулюється оплата праці освітян?

Питання регулювання оплати праці, прав працівників на оплату праці та їх захисту визначається Кодексом законів про працю України, Законом України „Про оплату праці”, постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року №1298 „Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2005 року №790), Інструкцією про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02.2005р. №118) та іншими нормативно-правовими актами.

Хто встановлює ставки заробітної плати й посадові оклади педагогічним працівникам?

Відповідно до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), ставки заробітної

плати й посадові оклади педагогічним працівникам встановлює керівник навчального закладу при тарифікації за *наслідками атестації*.

Хто несе відповідальність за своєчасне і правильне встановлення працівникам ставок заробітної плати, посадових окладів, обчислення заробітної плати?

Відповідальність за своєчасне і правильне встановлення працівникам ставок заробітної плати, посадових окладів, обчислення заробітної плати покладається на керівників та головних бухгалтерів (бухгалтерів) установ і закладів освіти, керівників органів управління вищого рівня.

Ця норма визначена Інструкцією про порядок обчислення заробітної плати працівникам освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02.2005р. №118).

У яких випадках застосовується погодинна оплата праці педагогічних працівників?

Відповідно до п.73 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), погодинна оплата праці педагогічних працівників допускається лише при оплаті за години заміщення тимчасово відсутніх по хворобі або з інших причин учителів, вихователів, викладачів тощо, яке тривало не більше двох місяців, а також при оплаті працівників підприємств, установ, організацій, які залучаються до педагогічної роботи. Якщо заміщення тривало понад два місяці, то оплата праці педагогічного працівника провадиться з першого дня заміщення за всі години фактичного педагогічного навантаження по тарифікації.

За яким тарифним розрядом повинна здійснюватися оплата праці випускнику вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації (освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр)?

Відповідно до Закону України „Про освіту” та Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), отримання освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавра вважається здобуттям базової вищої освіти, тому оплата праці здійснюється (до атестації) за 8 тарифним розрядом.

Чи передбачено чинним законодавством підвищені посадові оклади педпрацівникам, які закінчили вищі навчальні заклади з відзнакою?

Відповідно до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), педагогічним працівникам які закінчили вищі навчальні заклади (III-IV рівня акредитації) з відзнакою, посадові оклади (ставки заробітної плати) підвищуються на 10 відсотків від мінімального розміру заробітної плати. Підвищені таким чином посадові оклади (ставки заробітної плати) виплачуються до моменту встановлення категорії чи відповідного тарифного розряду за наслідками атестації.

Чи передбачено доплату завідуючим та вихователям-методистам дошкільних закладів загального типу, що мають спеціальні групи?

Відповідно до п.30,31 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом

Міністерства освіти і науки України 24.02. 2005р. №118), підвищення посадових окладів завідуючих дошкільними закладами загального типу, що мають групи спеціального призначення, провадиться при наявності в них не менше двох таких груп.

Оплата праці вихователів-методистів за підвищеними посадовими окладами здійснюється тільки за години роботи в групах спеціального призначення.

Які гарантії та компенсації мають працівники, що направляються на курси підвищення кваліфікації?

У відповідності з постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.1997р. № 695 „Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються на підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва” для працівників, які направляються на підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва, встановлено такі мінімальні державні гарантії:

збереження середньої заробітної плати за основним місцем роботи за час навчання. За вчителями та іншими працівниками освіти, які направляються на курси і до інститутів удосконалення вчителів, зберігається середня заробітна плата за кожним місцем роботи;

оплата вартості проїзду працівника до місця навчання і назад;

виплата добових за кожний день перебування в дорозі у розмірі, встановленому законодавством для службових відряджень. Іногороднім працівникам протягом першого місяця навчання добові виплачуються в розмірі, встановленому законодавством для службових відряджень, а в наступні місяці, до закінчення терміну навчання, тим, хто одержує заробітну плату у розмірі менше 6 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, виплачується стипендія в розмірі 20 відсотків добових.

На час навчання працівники забезпечуються гуртожитком готельного типу. У разі відсутності гуртожитку відшкодування витрат, пов'язаних з наймом житлового приміщення, провадиться в порядку, встановленому законодавством для службових відряджень.

Оплата проїзду працівників, які направляються на навчання з відривом від виробництва, до місця навчання і назад, виплата добових за час перебування в дорозі і за час навчання, стипендії, відшкодування витрат, пов'язаних з наймом житлового приміщення, провадиться за місцем основної роботи.

Чи мають право на отримання щорічної грошової винагороди, матеріальної допомоги на оздоровлення працівники дошкільного навчального закладу з числа адміністративно-господарського та обслуговуючого персоналу?

Відповідно до ст.57 Закону України „Про освіту” щорічна грошова винагорода за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків та допомога на оздоровлення при наданні щорічної відпустки виплачується тільки педагогічним та науково - педагогічним працівникам.

Але постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298 „Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” керівникам загальноосвітніх навчальних закладів надано право в межах фонду заробітної плати:

а) надавати працівникам матеріальну допомогу, в т.ч. на оздоровлення, в сумі не більше ніж один посадовий оклад на рік;

б) затверджувати порядок і розміри преміювання працівників відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи у межах коштів на оплату праці.

АТЕСТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

На яких нормативно-правових актах базується атестація педагогічних працівників усіх типів навчальних закладів?

Атестація педагогічних працівників регулюється законами України „Про освіту” (ст.54), „Про загальну середню освіту” (ст.27), „Про дошкільну освіту” (ст.32), „Про позашкільну освіту” (ст.25), Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників України, затвердженим наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419).

Ким створюється атестаційна комісія загальноосвітнього навчального закладу і хто визначає її кількісний склад?

Відповідно до п.6.1 Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), атестаційні комісії створюються при навчальних закладах, незалежно від відомчої підпорядкованості та форми власності. Кількісний і персональний склад атестаційної комісії визначається і *затверджується* наказом керівника за *погодженням* з радою та профспілковим комітетом навчального закладу.

Якою має бути періодичність засідань атестаційної комісії та які питання виносяться на їх розгляд?

Порядок роботи атестаційної комісії визначено Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників України, затвердженим наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419).

Щодо періодичності засідань атестаційної комісії, то їх кількість визначається самою атестаційною комісією з урахуванням специфіки роботи дошкільного навчального закладу.

Чи може незнання державної мови бути перешкодою в атестації педагога?

Відповідно до п.1.3. Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), умовою атестації педагогічного працівника є наявність фахової освіти та володіння ним державною мовою в обсязі, необхідному для виконання його професійних обов'язків, згідно з Конституцією України (ст.10) та із Законом України „Про мови в Українській РСР”.

Які вимоги до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників? Кваліфікаційна категорія „спеціаліст” за результатами атестації встановлюється чи підтверджується?

Загальні положення до кваліфікаційних категорій та педагогічних звань визначені розділом 5 Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419).

Слід звернути увагу, що кваліфікаційна категорія „спеціаліст” педагогу, який атестується, підтверджується, а не встановлюється.

Як буде здійснюватися оплата праці педпрацівнику, який відмовився від чергової атестації?

Відповідно до п.3.2 Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом

Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), педагогічним працівникам, які відмовилися від чергової атестації, встановлюється кваліфікаційна категорія на ступінь нижча від тієї, яку вони мали за наслідками попередньої атестації (кваліфікаційна категорія „спеціаліст” у даному разі залишається без змін); працівникам, для яких не передбачені кваліфікаційні категорії, визначається оплата праці за нижчим посадовим окладом (ставкою заробітної плати); для працівників з педагогічним званням припиняється чинність відповідного звання.

Але цю норму не слід плутати з тією, коли атестаційною комісією не розглядаються (не підтверджуються або не змінюються) протягом 5-ти років з дня встановлення кваліфікаційні категорії, посадові оклади (ставки заробітної плати) і педагогічні звання. У такому випадку вони втрачають чинність.

Чи може вихователь-методист дошкільного навчального закладу за результатами атестації мати педагогічне звання „Вихователь-методист”?

Відповідно до ст.32 Закону України „Про дошкільну освіту”, Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. № 310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), та постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003р. №632 „Про реалізацію статті 54 Закону України „Про освіту” та статті 48 Закону України „Про вищу освіту”, якою затверджено Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників, за результатами атестації педагогічне звання „Вихователь-методист” може бути присвоєно вихователям дошкільного закладу, а звання „Старший вихователь” – вихователю-методисту дошкільного закладу.

Чи має право педагогічний працівник у перший рік роботи в навчальному закладі подати заяву на атестацію?

Відповідно до п.2.4 Типового положення атестації не підлягають педагогічні працівники, які мають стаж безпосередньої роботи до 3 років; перебувають на довготривалому лікуванні.

Однак педагогічні працівники, які мають необхідний стаж безпосередньої педагогічної роботи й раніше проходили атестацію та прийняті на роботу в поточному навчальному році, атестуються за їхнім бажанням.

Цю вимогу не слід плутати з вимогою, зазначеною в пункті 3.3 Положення щодо позачергової атестації для осіб, які раніше не атестувалися. У такому разі, позачергова атестація допускається за умови роботи в даному навчальному закладі не менше року.

Які узагальнюючі матеріали повинен подати до атестаційної комісії педпрацівник, який претендує на присвоєння звання „Старший вихователь” або „Вихователь-методист”?

Відповідно до п.5.6 Типового положення про атестацію педагогічних працівників тільки ті педагогічні працівники, які претендують на звання вчителя-методиста, повинні мати власні методичні розробки, що пройшли апробацію та схвалені науковими методичними установами відповідного рівня.

Обсяг, зміст, тематика методичних розробок визначаються безпосередньо їх автором.

Крім того, листом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2002р. №1/9-482 роз'яснено, що вивчення досвіду роботи педагогічних працівників, його узагальнення та оформлення відповідних узагальнюючих документів проводиться членами атестаційних комісій і працівниками методичних кабінетів відділів (управлінь) освіти районних державних адміністрацій та виконкомів міських рад.

Через тривалий час після звільнення в зв'язку з виходом на пенсію педпрацівник повернувся до навчального закладу. За якою кваліфікаційною категорією йому здійснюватиметься оплата праці?

Відповідно до п.5.10 Типового положення педагогічним працівникам, які припинили педагогічну діяльність у зв'язку з скороченням штатів, ліквідацією навчального закладу, виходом на пенсію, переходом на роботу до органів управління освітою чи методичну роботу в системі освіти, у випадках відновлення ними роботи за фахом у навчальних закладах зберігається кваліфікаційна категорія, педагогічне звання, набуте раніше, чинність яких продовжується не більше ніж на один рік з наступною атестацією на загальних підставах.

Чи мають право на атестацію педагогічні працівники (без фахової освіти), які прибули до навчального закладу після 1996 року?

Так. Адже відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), атестація педагогічних працівників – це, в першу чергу, визначення їхньої відповідності зайнятій посаді. Але підвищити кваліфікаційну категорію чи посадовий оклад вони не зможуть, так як прийняті на роботу після набуття чинності Закону України „Про освіту” (в редакції від 23 березня 1996року).

Чи зараховується педпрацівникові участь у тижневому семінарі як курси підвищення кваліфікації?

У відповідності з Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників України, затвердженим наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється на засадах вільного

вибору змісту, програм, форм навчання, організацій та установ, акредитованих в установленому порядку на здійснення підвищення кваліфікації.

Чи повинен проходити атестацію педагогічний працівник пенсійного віку, який працює за строковим трудовим договором?

Так. Відповідно до п.2.3. Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), керівники навчальних закладів, працівники органів управління освітою, які мають педагогічне навантаження, працюючі пенсіонери, в тому числі на умовах строкового договору, педагоги, для яких навчальні заклади не є основним місцем роботи, атестуються на загальних підставах.

Який документ є підставою для здійснення бухгалтерією нарахувань заробітної плати педпрацівникові, який атестувався?

Відповідно до п.9.1. Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), за результатами атестації керівник навчального закладу видає **наказ**, який у тижневий строк доводиться до відома атестованого, колективу та подається в бухгалтерію для нарахування педпрацівникові заробітної плати: згідно із встановленим посадовим окладом (ставкою заробітної плати) **з дня прийняття рішення** атестаційної комісії. При зміні місця роботи педагогічному працівникові **атестаційний лист** є підставою для тарифікації його за новим місцем роботи.

Протягом якого терміну педагогічний працівник має право оскаржити рішення атестаційної комісії?

Відповідно до п.9.2. Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419), педагогічний працівник у разі незгоди з рішенням атестаційної при навчальному закладі має право у двотижневий строк з дня вручення йому атестаційного листа звернутись із скаргою до атестаційної комісії вищого рівня (відповідно до компетенції, визначеної у розділі 7 Типового положення). Подана скарга розглядається в двотижневий строк від дня її надходження.

Скільки років зберігаються атестаційні матеріали педагогічних працівників?

Відповідно до Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 23.06.2000р. №240, та Інструкції про ділову документацію в дошкільних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти України 30.01.1998р. №32, атестаційні матеріали педагогічних працівників входять до Переліку обов'язкової документації і зберігаються 5 років.

Які у системі освіти і науки існують відзнаки, крім нагрудного знака „Відмінник освіти України”?

Відповідно до Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 13.07.2007 N 605, заохочувальні відомчі відзнаки Міністерства освіти і науки України мають три ступені:

I ступінь - Почесна грамота Міністерства освіти і науки України;

II ступінь - нагрудний знак "Відмінник освіти України";

III ступінь - нагрудні знаки "Василь Сухомлинський", "Софія Русова", "О.А. Захаренко", "І.Г. Ткаченко", "А.С. Макаренко", "Петро Могила", "За наукові досягнення".

Нагрудним знаком **"Василь Сухомлинський"** нагороджуються педагогічні працівники загальноосвітніх навчальних закладів, науково-педагогічні та наукові працівники, державні службовці, а також інші особи за значний особистий внесок у розвиток загальної середньої освіти, які досягли визначних успіхів у навчанні та вихованні підростаючого покоління, науковому та навчально-методичному забезпеченні загальної середньої освіти, підготовці висококваліфікованих педагогічних кадрів, створенні високоякісних підручників і навчальних посібників для загальноосвітніх навчальних закладів.

Нагрудним знаком **"Софія Русова"** нагороджуються педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, державні службовці за значний особистий внесок у розвиток дошкільної та позашкільної освіти, які досягли визначних успіхів у навчанні та вихованні підростаючого покоління, науковому та навчально-методичному забезпеченні дошкільної та позашкільної освіти, підготовці висококваліфікованих педагогічних працівників для дошкільних та позашкільних навчальних закладів.

Нагрудним знаком **"А.С.Макаренко"** нагороджуються педагогічні працівники професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, державні службовці, які досягли визначних успіхів у вихованні підростаючого покоління, науковому та навчально-методичному забезпеченні виховної роботи, підготовці висококваліфікованих педагогічних працівників.

Нагрудним знаком **"Петро Могила"** нагороджуються наукові та науково-педагогічні працівники, державні службовці за значний особистий внесок у розвиток вищої освіти, які досягли значних успіхів в організації навчальної, науково-методичної та науково-дослідної роботи, підготовці та підвищенні кваліфікації наукових та науково-педагогічних

кадрів, розвитку педагогічної науки, створенні підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів.

Нагрудним знаком **"За наукові досягнення"** нагороджуються наукові і науково-педагогічні працівники, державні службовці за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки та впровадження у виробництво досягнень науки і техніки.

Нагрудним знаком **"О.А.Захаренко"** нагороджуються керівники та педагогічні працівники загальноосвітніх навчальних закладів, державні службовці за значний особистий внесок у становлення нових інноваційних моделей, забезпечення успішної діяльності загальноосвітньої школи з реалізації завдань сучасної середньої освіти, організацію педагогічної та культурно-просвітницької роботи серед населення, популяризацію кращих надбань загальноосвітніх шкіл у здійсненні навчально-виховного процесу та духовного зростання учнівської молоді.

Нагрудним знаком **"І.Г.Ткаченко"** нагороджуються педагогічні працівники навчальних закладів системи загальної середньої та професійної освіти, державні службовці, які впроваджують сучасні методи теорії і практики трудового навчання і виховання, поєднують виробниче навчання з продуктивною працею;

керівники гуртків науково-технічної творчості за вагомий внесок у трудове навчання і виховання, плекання любові до праці, у підготовку молоді змін висококваліфікованих робітників, за впровадження сучасних навчально-виховних та виробничих технологій, застосування ефективних методів виробничого навчання і виховання високоосвіченого, усебічно розвинутого молодого покоління, спроможного у своїй практичній діяльності застосовувати найновіші досягнення науки і техніки, ефективно працювати в умовах ринкової економіки.

Крім того, зазначене вище Положення передбачає порядок представлення до нагородження та вручення відомчих заохочувальних нагород Міністерства освіти і науки України.

Список використаних нормативно-правових актів

1. Конституція України.
2. Закон України „Про освіту”.
3. Закон України „Про загальну середню освіту”.
4. Закон України „Про дошкільну освіту”.
5. Закон України „Про позашкільну освіту”.
6. Закон України „Про благодійництво та благодійні організації”.
7. Закон України „Про звернення громадян”.
8. Закон України „Про власність”.
9. Закон України „Про захист населення від інфекційних хвороб”.
10. Закон України „Про діяльність та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини”.
11. Закон України „Про оплату праці”.
12. Закон України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”.
13. Кодекс законів про працю України.
14. Закон України „Про мови в Українській РСР”.
15. Постанова Верховної Ради України від 19 лютого 1992 року №2137–ХІІ „Про Державний герб України”.

16. Положення про дошкільний навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №305.

17. Положення про навчально-виховний комплекс „дошкільний навчальний заклад-загальноосвітній навчальний заклад”, „загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад”, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003р. №306.

18. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа).

19. Положення про порядок створення, реорганізації та ліквідації навчально-виховних закладів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994р. №228.

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997р. №38 „Про затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами”.

21. Порядок надання платних послуг державними навчальними закладами, затвердженим наказом Міністерства освіти України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України від 27 жовтня 1997року №383/239/131.

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002р. №1243 „Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів”.

23. Порядок встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2002р. №667.

24. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 червня 2002р. №826 „Про затвердження Порядку медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі”.

25. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.1997р. № 695 „Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються на підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва”.

26. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003р. №632 „Про реалізацію статті 54 Закону України „Про освіту” та статті 48 Закону України „Про вищу освіту”.

27. Постанова Ради Міністрів СРСР від 4 грудня 1981р. №1145 „Про порядок і умови суміщення професій (посад)”.

28. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року №1298 „Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2005 року №790).

29. Типове положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженим наказом Міністерства освіти України 20.08.1993р. №310 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 01.12.1998р. №419).

30. Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 13.07.2007 N 605.

31. Інструкція про ділову документацію в дошкільних закладах, затверджена наказом Міністерства освіти України 30.01.1998р. №32.

32. Інструкція з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 23.06.2000р. №240.

33. Порядок про організацію харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затверджений спільним наказом Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005р. №242/329.

34. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій, затверджене наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993р. №43.

35. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 15.04.1993р. №102 (із змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 24.02.2005р. №118).

